

Hořký román

Napsal Karel Leger.

Emil mu stiskl pravici. "Obdivuji se vám!" řekl — a za chvíli šeptem dodal: "Ale já také něco umím. Umím vyvolávat duše!"

"Eskamotér?" podivil se profesor s úsměvem. "Ne — uvidíte. Nevychovával jsem duchy, nýbrž duše, které se ukrývají pod maskami lidských tváří. Bavi mě pod vážnou maskou etického řehovického pána odkrýt uhlíčkého fauna nebo — Ale sám uvidíte, jen dobře se dívejte!" Usmál se.

"A vaše kouzlo?" ptal se zvědavý profesor.

Emil velkým drahým prstenem zaklepal nečbale na sklenku — a již přinášeli sklepníci láhve v ledu. Toho se profesor opravdu polekal, vyskočil, pot vyvalil mu na čelo, kvapně vylovil ze dna spuchřelé tobolky drobné peníze, aby svůj účet zaplatil, chtěl se vytrátit, bál se útraty. Emil mu po rozumu, s úsměvem přítiskl jej zpět na stoličku. "Oheč plati!" smál se šeptem. "Ale mne odhání te, odejdi. Nechtím vyslovovat společenství, proto se nepozorovaně vytráť."

Professor nstrnul: "A proč?"

Emil sklonil se k němu, pohrdavým pohledem přivlečených očí přelétl celou společenost. "Proč se mi," řekl, "jak ti tu piji šampané? Neprvé zaplaví zabudek čtyřmi pěti pohárky vína a pak do sebe liji drahoobrný nápoj — E! Nemohu se dívat na to!" Obrátil se otevřel první láhev — vybuchla. Nadil profesorovi, nadil panu Vrbovi, který nedočkavě nastavoval svůj pohár. (Pan Vrba poručil si přinést kavčaru, doela nedbale vymačkal máň citron, bylo vidět, jak v posledním čase vyhroutil se v pravého gentlemána. S jakou jistotou se pohyboval, jak blahosklonně naslouchal pánu v pravu i v levo! Ale z vrozené letrnosti vymačkal citron do poslední kapky.)

Když se objevily láhve, vše se odmlčelo, jen agrárník Odrizec, zarudlý rozčilením v hřdece s hubeným školním ředitelem, nemohl jazyk zdržet: "Co vaše moderní škola? Tři set let působí a podívejte se na výsledky — mizná mádeží i odrostlými zlemrávnělost, surovost vždy větší. Co jste dokázali? Cpeťe do dětských hlav všelijaké vědomosti — jačí pavouci žijí v Austrálii, co je Kilimandžáro, a nedověděte děti udržet na uzdu, naučit je slušnosti, dobrým mravům, jako to dovedli staří kantoři, dokud ještě z učitelů nestali se byrokrati, kteří tolik a tolik odvíja za rok musí vtolněti do dětských hlav —"

"Ticho! Ticho!" rozhořčeně ozvaly se hlasy.

Hubený ředitel se škodolibým úsměskem rozhlédl všechny prsty, nakrčil ramena. "Blahoslavení —" řekl šibalsky. Agrárník musil domluvit: "Přám se, proč má můj pasák vědět, co je takové Kilimandžáro?" Víno šumělo, sklenky zvonily. Emil odhodil prázdnu láhev přímou do rukou tučnému hostinskému se sumpcovitými vousičky a vodnatými očima — zachytil ji s namáháním. Pánem se to zalábilo, eosi kavalírského v tom bylo, házeli pak vyprázdněné láhve a sklenky z daleka hostinskému smějíce se, jak neobratně tlustýma, tulošovitými rukama je chytá, skákaje na krátkých nožičkách a odkukaje. A šumivé šampané rozlévalo se po stole.

Když profesor vypil první sklenku, zamotal se s ním nějak svět, v mlze všechno kolem utonulo, z ní jen chvílemi vynořovaly se hlavy ostatních. Ani nepozoroval, kdy se Emil vytratil. V jedné chvíli zdálo se mu, že na druhém konce stolu strhá se háček i evačka, ale opět vyznělo všechno v přátelskou harmonii, v cinkání skleniček. A druhého dne starý pán nepamatoval si více, nežli jak agrárník důvěrně mu dokazoval, že vzdělanost bude záhubou lidstva, neboť kdo dlehně ke škole, nechce už do sprádné práce jít, všechno jen touží po lekčém životě ve městě, nebude dělníky, aby pole obdělali, páda bude ležet ladem. Snad nám na nějaký čas vypořádkem Slováček a po nich člási kni, ale až i těch se zmocní školní vadělání, pak — A ještě neodřítě vzpomínal, jak pan berní prohlásil, že je přivřezaným

komunismu, a jak šviháček nají z cukrovary položil jemu, profesorovi unavenou hlavu na rameno a, eosi septaje o paní professově usnul. Ale vše ostatní zmizelo v mlhách — jen hlava starého pána bolela. A ruce, jak mu je agrárník tiskl.

Emil brzo, nepozorován, odešel domů. V ulicích bylo pusto a tiicho, zářil pluv měsíce. Krásná letní noc usplala všechnu život, málokde ještě v oknech svítalo se, zřídka ozvaly se kroky. Emil šel lehce, pohvizdoval, lahodil mu chladivý dech noci, byl rád, že je sám u jez omrzela společenství vtravatelů přátel, kteří vsady se k němu lepili. Z opatrnosti vyhnul se z daleka každému pozdnímu chodci, kterého měl potkat. Čert přespříliš všelijkých přátel, kteří tleskali jeho vtípům a pilili jeho víno. Chťel mítí dnes klidnou noc! Jenom němý jeho vlastní stín ho provázel měsíční nocí — i ten by rád odkopl, kdyby mohl. Chťel býtí sám.

Otevřel zadní dvířka do zahrady, vane rezed zavála mu vstřikuzele světló chvýchlo se v kmitách stromů. Sotva učinil několik kroků, překvapen div nevykrákl. Na hraniční nevoskové zdi v přímém svitu měsíce stála dívka, bázlivě třepetaje roztaženými rukama, pokoušela se pokročiti po kamenech. Poznal Bertičku. "Náměšnice!" kmitlo mu hlavou, ale usmál se. Skočil ke zdi. "Bertičko!" zašepta, seskočila na druhou stranu, než jí mohl zachytit. Ohlédla se, jakoby chtěla přehouť — ale zůstala stát, vzápověti pohodila hlavičkou. A kamenná zed je tu mezi ní a Emilou. Hleděla mlčky do země, čekala, až on pronávní. Nahnul se k ní přes zed. "Bertičko!" šeptal, "hojím se, abych vás nepoplašil — neutečete mi opěť?" Mlela. Ččila mrazenú po těle, oči nezvedla. "Kdybych byl tušíl, byl bych seškal, až byste byla seskočila do naší zahrádky. Vidíte, Bertičko, že jsem uhodil: Chťela jste se podívat do mého pavilónu?"

Neodpověděla, styděla se, že ji tu překvapil — opravdu, nemohne dnes nijak usnout, vesla do zahrady, a zachťelo se jí jako dítěti, teď, kdy nikde živé duše nebí, přelétl nevoskou zed a při světlé měsíčnímu podívat se do záhadného toho pavilónku. Co si Emil o ní pomyslí? Ale a! Ně jaký trpký vzduch se jí zmocnil, neutěče jako bláhová, snad by toho zase litovala jako anehdy. Co se s ní může stát? Zase poččila lohké zamrazení. "Pojďte, přeneste vás, chcete-li!" slyšela úlisný šepot. Emil vztáhl ruce, ale nedosáhl k ní. Vyhoopl se na zed. V tom jí přemohla úzkost. "Ne!" vykřikla. "Zůstaňte tam!" O všem že neposlouchá, již jí stál po boku, čtila, jak jí objaly vášnivě dvě ruce. Zannahčila oči, zavzlykala: "Nechte mne!"

"Pojďte se mnou — do mého pavilónku!" šeptal jí. Lehounko, lehounko jí zvedl v náručí, bylo to tak příjemně, sladká závrať se o ní pokoušela. Bože! Ččila jeho rty na své tváři, heboukně vousičky jí zalábaly. Zamáčkala očima — co teď? Polekala se Emilova pohledu, hledla na ni rozčápaně, už jako oči jako vlk na bílou ovečku.

"Pojďte!" řekl, a znělo to už nějak velitelsky. Najednou se jí zmocnila hrůza, že už dech se jí zatajil, srděčko přestávalo bít. Vymkla se Emilovi z rukou, uskočila. Patně byl překvapen, nečekal odpor, nerozbehl se za ní. A ona sama stannula, obrátila se k němu celá udychaná, uzarděná, chvýchje se úzkostí, a při tom zvedlavost hleděla jí z očí: Co teď Emil počne? A eó by se s ní bylo stálo, kdyby neutekla?

Emil se usmíval: "Proč utíkáte?"

"Bojím se!" šeptala v odpověď. "Čeho? Jáne tu samí!" Ano, té samoty právě se ona bála! "Či víříte, že bych vám chtěl ublížit?" Pokročil k ní, vzápověti ruce, a ona ustupovala krok za krokem před ním. Přiláhl vystoupil už ze sílu stromů, Emilovi nesdalo se radno dále pokračovat, zastavil se. "Vidím, nedáváte-li mi?" řekl. "Nechej vás poplákat. Jděte, moje děťátko zlaté, dohrou noc vám přeji! Reknešte

však, kdy mne navštívíte v mém pavilónku? Mám tam obrazy, knihy, piano — Přijďte! Bojíte se samoty? Přijďte zítra večer, bude u mne veselá společnost, doběží známi, přijďte! Aspoň na o-kamžik —"

Bertička stála ve světlé měsíčnímu nehnuté jako socha, nechvěla se už, viděla, že je v bezpečí. E ní nemohl jí více dosáhnout, ustupoval do stínu — ale v její hlavě vrtila myšlenka: Co by se bylo stálo, kdyby mu neutekla? S oro litovala, jiná by jistě ne u ekla!

Ani nepozorovala, kdy Emil odešel. Najednou bylo jí smutno a tesknó, když viděla, že je tu sama mezi květy. Sáhla si na tvář, páčilo jí tam ještě Emilovo políbení, čtila lehtání hebkých vousičků — žár nějaký rozléval se jí od tváři po celém těle, všechny nervy se rozehývaly, přítiskla rucej na hruď a třešounko jako myška ze zhrady proklouzla do svého pokojíku. Ulehla do postýlky, až po hlavu zakryla se bílými peřinami, ale usnout nemohla, se strany na stranu se převalovala, rozmýšlela se, eó by se s ní asi stálo, kdyby byla neutekla?

Emil spal klidně do bílého dne. Po snídaňu otes, starý Josek (byl dnes v dobrém rozmaru, kouřil trábučko, které dostal od pana parkmistra), s úsměvem podotkl: "Slyšel jsem tě chvátit. Lidí vyuzdáší svou štěstostí, dáváš přýčimáženj, knihičky za všechno platíš — nechtím se za populáritu!" pokročil přstem synovi. "Bojím se ledu, který dnes v nadějně oslavuje Palackého či Havěčka a zítra nosí se stejným nadšéním na ramennou, kteroholikův šarlatánu."

"Nemáš ještě jeden douček, Bertičko?" smál se Emil. "Nebój se, mrač se dávám nosit na ramennou!"

Alle k tomu došlo, i na ramennou jej nosili jednou po veliké pitve. Byly tehdy veselé řasy v Komárovo, ještě dnes mnohý na ně vzpomíná. Nikde nikdy se nepotal, kdo platí, jenom souzed Odrizec ve své sešské pyše hodil někdy na stůl bankovku, ostatní jakoby neviděli a velkopanský srlečko šumivé víno. Vždy po sto pětém Emilových táhli jeho známi, zastavili se, stanuli také, usedli, kolem něho sesedli se honem jako hladoví vlci, čekajíce, eó jim hočí. Nikdo je nezahl, šli po čičnu, věrní přátelé. Zůstal li Emil doma, unaven a omrzelý, přecházel jakoby náhodou pod jeho okny, mážkajíce po nich očima. A nedostí na tom, že vplížili se sami yšude, kde čtili z dášky eosi proběsný jazyk, pomalu navykli bráj s sebou i své ženy. Emila zvala ze to do nejzváznějších rodn. zvali ho na svaťby, za kmetra na křtiny. Nebot jeho dárky byly nejvuknějši a nejdražší. A nás Emil houpal v náručí před oltářem komárovska novoroženátka, u šklebek na jeho tváři stával se slým, pekelně žilvým.

Jednoho dne dokonce dvojitáca mu dali něst — ach, to už Emilovy přeece jen bylo příliš! Když se malíčkým pod peřinky zastrěl bohatý dárek, vyběhl z kostela, nikým se nedal zdržet, čtil, že jakýsi záchvat zřivosti se ho zmocňuje. Křevovitým směchem, který stěží potlačoval, zkrivily se jeho rty, chťel by se do dosyta vysmát, aby se mu ulevilo. Vzpomněl na sestru Emilii, ta by mu porozuměla, smála by se s ním. Ale paní doktorová nebyla doma, odjela ráno do Prahy. "Přiláha esto jezdi do Prahy, je to nápadné, musím sestru na te upozornit!" myslil si hodný bratříček. Zašel ke staré paní Kalvodové — v té domácnosti klidně, proniklé vni resedy, doufal, že se uklidní. Kdy nezážené prostoty, jakoby stárala ze svých rodových hor přirašela ozvušni lesa a luk. I to hezounké dítě, Boženka, byla jako kytička vřesa.

Opravdu, uklidnil se u nich, bylo mu tak příjemno sedět v koutku na níské stoličce, nasloucheat kanárčímu zpěvu, vypravování staré matičky a Boženčinu rozkošnému směchem. Děvčátko hledělo naň upřimými očima, čeravenalo se, zahleděl-li se dle do růžových tvářiček a na sladké rtičky pohledem labužníka. Sediva maninka hovorila o synu doktorovi — je zaspán prací, všemu ruce stáčet, nepřaje si odlehnout. Tak se jí, maminec, zdá, že je za práce již přemahá, že chradno, třeba na sobě nedal ničeho znát. O mladou paní slovíčkem nezavadila — Emil si dobře povánil.

"Nikdy Bohouš takovým nebyval!" řekla s povzdechem. "Najednou jakoby se na peníze ula-komil, a pro koho? Sám ničeho neuzije! Nikdy ničeho neuzil — už od malička!" staré oči zvlhly. "Chťela bych mít hodné peněz, chťela bych býtí bohatou!" zatoužila ve smlehu Boženka. "Krása je bohatství!" šeptal jí Emil.

Zakroutila hlavou: "Uvadně." "Proto je bláhový, kdo nemí svého bohatství užít!" smál se jí v samotálné oúko.

Ne, o tomhle nepřemýšlela — rozesmála se jako dlečko. Když se maminka obrátila jinam, podařilo se mu lapit Boženčinu ruceku a políbit konečky prstů. Vida, čtveračka čeravenala se a při tom smála se přivřenými očima! Líbilo se jí, za zády matčínými laškovat, věřila, že je taková dětská hra jako na sechováčku, sama mu po druhé ruku nastavila. Počil jí na dlaň — jak to lehtalo, čičechli, čičechli! Taková nečášená děvčátka jsou krotká jako lánky, které nikdy ještě lovec neví čly, nepřejají před nebezpečím, dají se hladit, nepomyšlí, že by jim někdo zlý mohl ublížit. A jak by mohl být Emil zlý, takový veselý, hezký —! Žertem Boženku zval, aby přišla k němu do zahrady, řekl jí, kudy má jít, jak se zachradit dvířka zaklepat.

Emil seřeptal mu v odpověď s úsměvem: "Maminka mne nepustí!"

Opravdu, uklidil se v koutku provanutém vaní květin, čtil se svíceň snad právě tou vůní anebo šťastným veselým směchem bezstarostného dítěte. Dlouho se zíržel, sešerilo se už, plavě si, když odešel, že u doktora Kalvody v oknech kamežare knižá světló. "Lakomil se," opakoval Emil v duchu po staré paní. "Lakota je věc nejštější hříchem!" Zasmál se, pohodil ku ženou hlavou a vesel kráček, za pomenuy ihod opěť mu doktora, mltí dnes v hlavě doela jiná stáost.

Alle právě v této pozdní chvíli u doktora Kalvody starali se o Emila. Osvětlenou pisárnou přecházel mladý advokát neklidně celý sehnuty, jakoby tíha nějaká dopadla mu na bedra a hrozila jej govalit k zemi. U okna, opřen zády o zed, stál hubený, šedivý Verner, hryzl svou péšť, očima stíhal každé doktorovo hnutí. A v koutě u stolu seděl Evžen s rukama sklestýma, péro vypadlo mu na zem. Bylo teskně ticho, jen při každém kroku zaskřípala podlah.

Najednou zastavil se doktor těsně před Vernerem, na čele se mu zaleskly krůpěje potu — seřtel si je rukou. "Odpusťte —" řekl, "zdá se mi, že je úpiné nemožno —" hlas mu přskočil, křek nějaká svírala hrdlo. "Ještě před týdnem provedena revize v knihách i pokladně." Verner odpověděl opovrhivým směchem. "Revise!" "A jak — jak jste zjistil, že v účtech záložny jsou nesprávnosti?" ptal se doktor Kalvoda, ale nechtěl nejistě, jakoby se bál odpovědi.

"Já?" Verner zvedl sebevdoně kostnatou hlavu, a drobná očka mu zasvítla. "Já?" Věřte, že vidím jasně i skrze zdi!" Zachečtal se řevavě, v té chvíli pohabal se demoun s výrazem jedovaté zloby na zařlouřlých tvářích. "Vidím lidem do svědomí, na dno srdce a do hlubin kapes. Nie mi neujde. Naučil jsem se počítat, je mou vášní hledat neznané, vy-počítávat důležitky a odhadovat příěny. Nesklame mne nádhora nesena světu na odív, znám dobře oměry každého v naší obei. Počítám neustále. Vypočtu, do kterého dne bude nucen ten či onen abehodník ohlásit bankrot. Pamatuje se na neobčička redak-tora Skaláka? Vypočetl jsem, mnoho-li se shřek na národní a dobročinné účely zůstalo v redakci. Byl tehdy odsouzen — A věřte mi, že leckdo s utajenou hrůzou se po mně ohlíží, nevstá-linu-li prst a neřeknu-li: Ty jsi šarabák! Někteří se snaží mne oklamat, zvednou prach přede mnou, jsou opatrní." Verner se zamlel. "I na ty dojde?" zahuděl po chvíli. "Ale váš pan švaker nedbal nejakrovnějši opatrnosti. Oddivoval jsem se mu, jak beze vši starostí světa užívá. Ne však sám, jini jako cizopasníci se k němu přisáli. Ještě dnes pijou s ním, zítra se od něho odvrátí, zaprou ho, budou onyvat ruce, kterými jej objímali —"

(Pokračování)

Pověchná slabost.

Zlenivělost jater, nezáživnost, vleklá zácpa a nestravnost volice zeslabují nemocného. Abyste napravili tyto nepořádky a tak zamezili jejich další vývin a posílili celou soustavu, berte

Severův Životní balsám

(Severa's Balsam of Life)

Pověchný silitel.

Cena 75 centů.

Chcete li důkazů o jeho účinnosti, čtěte následující dopis:

"Chci Vám poříkovať za Severův Životní balsám. Byla jsem stížena žaludečným chorobou, jsem velmi osláblou a bez chuti k jídlu. Po užívání jedné láhve Severova Životního balsámu tyto příznaky zmizely. Prosím, abyste to uveřejnili v časopisech, aby i jiní z toho těpali, kdo podobně trpí."

P. Paganová z Moquah, Wis.

Žádejte Severovy Léky všude v lékárnách. Vyarujte se však nápodobin! Kupte své lékárnik nemí Severovy léky, směl je nechtěl pro vás objemnat, objemnoto si je sami přímo od

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

FRANK SVOBODA

UMĚLECKÝ ZÁVOD POMNÍKOVÝ

Krásný nový cen-ník právě vydán. Pište si o něj dnes Já vám ušetřím peníze.

1215-31 SO. 13TH ST
OMAHA
NEB.

Lee-Gass-Andresen Hardware Co.

PRODÁVÁ VE VELKÉM

lažené, vyráběné a lakované plechové náčiní. — Kovový plech, železný plech a kovové zboží. — Ostatní drát, hřebíky, nožířské zboží, bicykly, stělné zbra-ně, náboje a sportovní zboží všeho druhu.

9th and Harney Streets, OMAHA, NEBRASKA.

Zlatá žíla

Přístěl - Zaplaťte až se vyléčíte

Milý obdivovatel plech, který víšší žlána žití, přítlá a jak náležitě odbouhá v krátkém čase a tak ulehčuje nespavému spavému, žitímu chudnutí, (ne) volice bez únavy propracované spavosti. Vy-pěstěná směs různých příměsí, která je v přírodě nespočetná a každá podle se roz-padá, dokud nemosí učiti vyléčit. Pište si pro kaitu o Bezpečných prostředcích se mapu a obrázek-omú vše od 1.000 vydatkařích, (až) kteří mají žití vyvířtí!

Dr. E. R. TARRY, 240 Bee Bldg., OMAHA, NEB.

Nejlepší místem k nakupování stavebního dříví, jest

Česká dřevařská ohrada.

Chicago Lumber Co.,

na M. a Maroy ul., Omaha, Neb.

Čeští prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

FRANK YUN

vlastní dísté a bohaté zásobení

řeznický a uzenářský obchod

V ČÍSLE 2206 JIŽ. 16., OMAHA.

Bohatý výběr čerstvého masa, nejlepší jakosti a za ceny nejlevnější. Veškeré výrobky uzenářské téží se té nejlepší jakosti. Objednávky možno učiti telefonem: Douglas 3422.

DIBELKA, FLAKS & CO.

Architekti.

Vyhovujujeme plány na jakéhokoliv budovy po celé Americe. Na veřejné bu-dovy, jakú i školy, nemocnice, úřadní budovy (office buildings) a sklady stě, jsme obřadeli.

Najvětší architektská firma česká v Americe.

130 North 5th Ave., CHICAGO, ILL.

Bliss & Wellman

kommissionári dobytkem

Exchange Building, Stock Yards Station,
SOUTH SIDE OMAHA, NEBRASKA.

Jeme již v tomto obchodu 20 roků. Nale vlastní zkušenost a znalost ve spojení se silami, které pro nás pracují, — mají též dlouholetou zkušenost. A proto můžeme s důvěrou se na nás spočívající, ukm věřití. Účetní jsme 5 milionů dolarů obratu obchodního v této době, což do-veděná, že našitelské mají v nás důvěru a že jsme jim získali ty nej-vyšší ceny za jakost dobytka, jak ték poskytoval.